

Kálvin, az ember

Kálvin magánéletéről meglehetősen keveset tudunk. Rejtőzködő személyiség, szemérmes ember volt. Nem tudjuk pontosan azt sem, mikor lett a humanista tudósból reformátor, mikor tért rá a mára nevével fémjelzett radikális útra. 1538-ban, túl az Intitúció megírásán, a genfi lelkeszkedésen - ennyit ír erről: „...egy hirtelen megtérés által Isten leigázta és engedelmességre kényszerítette a szívemet...” Mint ismeretes, 1534 májusában szakította el az őt a katolikus egyházhoz kötő utolsó szálakat is.

A hihetetlen akaraterű és munkabírási Kálvin valójában fizikailag gyenge és beteges ember volt. Gyomorbetegség, köszvény, krónikus fejfájás gyötörte. Életének utolsó öt évét még ennél is súlyosabb betegségek tünetei súlyosbították. A sok prédikáció, az egyéb szóbeli megnyilatkozások elvettek hangjának erejét. Utolsó napjaiban már csak suttogott és fájdalmai között Dávid szavait idézte: „Megnémulok, Uram, mert te cselekedted.”

Elhivatottsága mindvégig munkára sarkallta: az alvásra való időt gyakran munkával töltötte. Azonban téved az, aki ebben valami középkorias, önsanyargató, aszkéta életmódot lát. Egyszerűen a munka fontosabb volt számára a pihenésnél, gyomorbántalmait pedig böjtöléssel próbálta kezelni. Elviékben nem vette meg a terített asztal örömeit, csak ő maga nem tudott vele élni. „Ha tehát meggondoljuk, hogy mi célra teremtette Isten a táplálékot, azt találjuk, hogy nemcsak szükségünkről, hanem gyönyörűségünkről, vidámságünkről is akart gondoskodni” - írta.

Egy szolgáló asszony: Idelette

Kálvin élete sokáig nélkülözi az asszonyi társat. 30 éves, és még agglegény. Feleségét Strasbourgan ismeri meg. Idelette De Bure egy száműzött anabaptista lelkész özvegyeként lesz a felesége. Két évvel idősebb a reformátornál. A hitves kiválasztása hosszadalmas procedúra eredménye - ez ügyben működik egy a korban bevett intézmény is, a „feleség-kereső” bizottság. Kálvin így fogalmazza meg elképzeléseit a bizottság számára: „Az egyedüli szépség, mely engem lebilincsel, a szemérmes, kedves asszony szépsége, aki nem pompakedvelő, hanem takarékos, türelmes, akitől remélhetem, egészségemnek gondját fogja viselni.” Azonban a bizottság javasoltjait rendre elutasítja: egyikük túl gazdag, nem beszél franciául, másikuk túlzottan élénk érzelmekkel viseltetik iránta. Végül, bizottság ide vagy oda, önállóan választ: Idelette-et. Mély egyetértés, tisztelet és szeretet jellemzi a mindössze 9 évig tartó házasságukat. Három gyermekük születik, azonban mindegyikük meghal még csecsemőkorban.

Strasbourg, az a város, ahol megismeri és feleségül veszi Idelette-t.

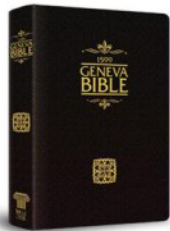

Kálvin magát a végrendeletében „Isten igéjének szolgáljaként” jellemezte. Nyilván feleségétől is ezt várta közvetlenül és közvetlen is: hitvese segítse őt az Ige szolgálatában. Idelette ezt tette. Felesége korai halála után, mely nagy veszteséget jelentett a reformátornak, hála jeleként hitvesének dedikálja a Thessalonikabeliekhez írt második levél kommentárját, és így ír róla: „Ennek a léleknek a nagysága erőteljesebben befolyásolja majd hátralévő életemet, mint száz előírás, amit nem teljesítem.”

Egy jelentős rokon: Olivetan

Pierre Robert Olivetan Kálvin János unokatestvére volt, az erről minden forrás egybehangzóan megemlékezik. A rokon szálak közelebbi részleteit nem ismerjük. Olivetan szinte Luther híres fordításával egyidejűleg, 1532 és 1535 között készíti el Öszövétség fordítását (héberből franciára), és adja a franciák kezébe az Újszövetséget is görögből franciára fordítva azt. A kiadás előszavának megírására nála fiatalabb unokafivéré, Kálvint kéri föl. Az elegáns latinsággal megírt előszó kiemelt rangot kölcsönöz a fordításnak.

Olivetán halála után a fordítást Kálvin átdolgozza (1559), majd utóbb Béza finomítja a szöveget. Ez utóbbi változat vált Genfi Biblia néven népszerűvé és máig használtta a francia nyelvű protestánsok körében. Kálvin ezzel a fordításátdolgozással, valamint az Intitúció francia nyelvű kiadásaival és ragyogó stílusú levelezésével döntő mértékben hozzájárult a francia irodalmi nyelv kialakulásához.

Kálvin János családfája

